

Дні науки в Науково-дослідному інституті українознавства

У рамках ІХ Всеукраїнського фестивалю науки (19–21 травня 2015 р.) Науково-дослідний інститут українознавства провів низку заходів, метою яких була презентація освітянській та педагогічно-просвітницькій громадськості найновіших здобутків українознавства.

Відкриття «Днів Науки» розпочалося привітанням директора Науково-дослідного інституту українознавства, кандидата історичних наук Богдана Галайка, який зацентрував на здобутках науковців НДІУ, особливо наголосивши на необхідності співпраці наукових та освітніх установ для залучення молодого покоління до дослідження специфіки та становища українського світу.

19 травня 2015 р. в приміщенні Науково-дослідного інституту українознавства відбулася презентація збірника документальних матеріалів «Українське повсякдення ранньомодерної доби. Випуск 1: Волинь ХVІ ст.», підготовленого творчим колективом відділу історичних пам'яток українознавства Науково-дослідного інституту українознавства МОН України у складі Безпалька В. В., Висотіна М. Б., Ворончук І. О., Кучерук М. М., Чубик Ю. І. під науковою редакцією Ворончук І. О. Видання було підготовлене за сприяння Центрального державного історичного архіву України в м. Києві та Громадської організації «Центр дослідження та відродження Волині».

Завідувач відділу історичних пам'яток українознавства НДІУ Ірина Ворончук звернула увагу на перспективність наукового напрямку історії повсякдення: «В історичній науці відбулася «оксамитова революція» – поворот наукового пошуку до людини в усьому розмаїтті її проявів. Був здійснений перехід від макропроблем до мікроісторії, до дослідження життя звичайної рядової людини. Документи розкривають життєві

проблеми наших предків: в яких будинках жили, яке було меблювання, чим гралися і на що хворіли їх діти. Детальніше простежується життя соціуму у період ранньомодерної доби, що дозволяє з'ясувати устрій всередині різних спільнот, виявляючи їхні особливі риси та поділ на групи». [Наукові співробітники відділу історичних пам'яток українознавства НДІУ розповіли про реконструкції одягу XVI ст. на базі документів збірника \(Владислав Безпалько\) та про офіційну медицину даного періоду \(Микола Висотін\).](#)

20–22 травня 2015 р. авторський колектив також презентував збірник «Українське повсякдення ранньомодерної доби. Випуск 1: Волинь XVI ст.» у Національному університеті «Острозька академія» (м. Остріг, 20 травня), Рівненському краєзнавчому музеї (м. Рівне, 20 травня), Східноєвропейському національному університеті імені Лесі Українки (м. Луцьк, 21 травня), Луцькому краєзнавчому музеї (м. Луцьк, 21 травня), а також в Луцькому державному історико-культурному заповіднику під час проведення конференції «Любартівські читання», присвяченої 930-й річниці першої писемної згадки про Луцьк та 30-й річниці створення Державного історико-культурного заповідника у м. Луцьку (м. Луцьк, 22 травня).

В заходах приймали також участь: керівник Громадської організації «Центр дослідження і відродження Волині» Дзьобак В.В., художник, автор документальних реконструкцій одягу XVI ст. Шаменков С. І., реконструктор одягу XVI ст. Сичевський С. В.

19 травня 2015 р. у рамках проведення ІХ Всеукраїнського фестивалю науки на базі СЗШ № 111 ім. С.А. Ковпака (Дарницький р-н м. Києва) відбувся кінолекторій з демонстрацією документального фільму «Кобзар», наданого НДІУ П.Ю. Ілленком – головою Державного агентства України з питань кіно. Перед початком демонстрації фільму до старшокласників з коротким словом звернулися наукові співробітники НДІУ Бойко С. та Хоменко О., які зосередили увагу учнів на мету і завдання, які реалізують науковці в процесі дослідження наукової теми «Освітні проєкції шевченкового дискурсу як простір українознавчої комунікації громадянського суспільства». Важливою складовою реалізації цієї теми постає практична апробація шевченкознавчих здобутків вчених-українознавців. Демонстрація пошуково-документального фільму «Кобзар» – один із важливих елементів такої апробації.

20 травня 2015 р. за ініціативи вчених Науково-дослідного інституту українознавства в Шевченківському національному заповіднику у місті Канів відбулася Всеукраїнська наукова конференція «Шевченкове слово та духовна наука: поліфонія у часі», приурочена 175-й річниці виходу в світ «Кобзаря». Визначальні аспекти стратегій сучасного шевченкознавства окреслили у своїх виступах Мар'ян Піняк, в. о. генерального директора Шевченківського національного заповідника, Богдан Галайко, директор НДІУ, Арсен Зінченко, заступник директора НДІУ, співробітники Шевченківського національного заповідника та науковці, які працюють у відділах філології, освітніх технологій, популяризації українознавства НДІУ. Серед запрошених гостей особливий інтерес викликали виступи Валентини Піскун, д.і.н., завідувача відділу джерел з новітньої історії України Інституту археографії та джерелознавства імені М.С. Грушевського («Чужина в поезії Тараса Шевченка як культурно-ментальна інакшість у дуалізмі співвіднесення «свій – чужий»), Юрія Сиротюка, директора НАЦ «Українські студії стратегічних досліджень» («Проблеми методів і форм революційної боротьби крізь призму Шевченкової творчості»), Наталі Гавдиди, к. філол. н., доцента кафедри української та іноземних мов Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя («Шевченкоцентризм як домінанта творчих практик Б. Лепкого»), Світлани Брижицької, к. іст. наук, заступника генерального директора з наукової роботи Шевченківського національного заповідника, м. Канів («Будівля музею Т. Г. Шевченка в контексті європейського розвитку архітектури 1910-30 -х рр.»).

Особливий акцент і у виступах, і при обговоренні учасники Всеукраїнської наукової конференції «Шевченкове слово та духовна наука: поліфонія у часі» зробили на проблематиці суспільної рецепції Т.Шевченка у період сучасної боротьби України.

Важливою складовою Всеукраїнської конференції стала також [презентація книги «Тарас Шевченко у пам'яті поколінь», упорядкованої тернопільськими ентузіастами життя і чину Великого Кобзаря – Євгеном Філем, Миколою Ротманом, Олександром Гуцаловим.](#)

[21 травня 2015 р. відбулася презентація книги доктора історичних наук, професора Марини Гримич «Бранзолія», виданої видавництвом «Дуліби».](#) Авторка представила «польові дослідження» життя українських спільнот у Бразилії, поділилась власними враженнями від побуту, культури та способу господарювання наших земляків в українських колоніях. Пізнавальною була розповідь дослідниці про історію великого переселення українців до Південної Америки, про їхні зусилля опанувати новий, незнаний їм простір, про своєрідну «консервацію» впродовж багатьох десятиліть громадами українців Бразилії мовно-етнографічних особливостей українства кін. XIX ст. Власне, «Бранзолія» Марини Гримич прикметна пильною увагою до всіх аспектів «бразильсько-українського» життя – легенд і міфів, якими заманювали вербувальники українських селян пливати за океан, смаків та запахів Бразилії, з якими вперше знайомилися переселенці, побуту та архітектури українських колоній, ролі церкви в збереженні й плеканні української ідентичності, весільного обряду...

Відділення «Філія Гуцульщина» НДІУ (завідувач відділення П. Шкрібляк) спільно з установами культури, освіти та НПП «Верховинським» організувало проведення 21 травня 2015 р. Круглого столу на тему: «Основні аспекти наукової праці відділення «Філія Гуцульщина» НДІУ», присвяченого Дню науки та Міжнародному дню музеїв. При обговоренні питань збереження та примноження природо-екологічної та історико-культурної спадщини Верховинщини порушувалися питання організації науково-пошукової роботи для одержання відомостей про визначні пам'ятки і місця сільських населених пунктів Верховинщини (Зеленчук І.М., ст. наук. співробітник відділення «Філія Гуцульщина» НДІУ), представлено науково-пошуковий проект «Генеологія бистрецьких родин» (Зеленчук Я.І., ст. науковий співробітник відділення «Філія Гуцульщина» НДІУ, кандидат історичних наук). Учасниками Круглого столу ухвалено наукові рекомендації, 11 чол. нагороджено грамотами Верховинської РДА та вручено 30 учасникам Круглого столу книги «Верховинщина за 20 років незалежності України».

Підсумовуючи проведення Днів науки, директор НДІУ Богдан Галайко підкреслив, що перспективи розвитку українознавства як сучасної комплексної дисципліни полягають саме в поєднанні опертих на сучасну методологію теоретичних студій та впровадження здобутків українознавства в практику освітнього та суспільно-культурного життя України.

Бойко Тетяна, завідувач відділу освітніх технологій та популяризації українознавства Науково-дослідного інституту українознавства

